

PAVEL FILATEV – ZOV

z ruštiny preložil Filip Murčinko

ČASŤ PRVÁ

Prešiel mesiac a pol, mesiac a pol odkedy som sa vrátil z VOJNY na Ukrajine. Áno, viem, nemôžem používať toto slovo, zakázali nazývať vojnu vojnu, no pochopte, mám 33 rokov a celý život som hovoril len pravdu, aj keď mi to bolo na škodu. Čo už, som taký nepodarený a nič s tým neurobím.

Čiže pochopte, je to vojna so všetkým, čo si pod tým slovom predstavujete, naša ruská armáda strieľa po ukrajinskej, tá strieľa naspäť, lietajú tam delostrelecké granáty a rakety...

Počuli ste už niekedy zvuk delostreleckého granátu, letiaceho k vám?

Pokiaľ nie, vaša škoda, že ste boli ukrátení o tento nezabudnuteľný pocit. Cítite, že vzduch okolo vás začína vibrovať, počujete svišťanie náboja letiaceho k vám, obracia vám žalúdok, chcete sa nadýchnuť a nemôžete. Ak máte šťastie, počujete výbuch, a myslíte si, že nadišiel deň vašej smrti. Tak prichádza precitnutie. Nárazová vlna ti nič neodtrhla, pozeráš, či ťa nezasiahol šrapnel. Pokiaľ ti nič nie je, nebolo to tvoj šťastný deň. Máš smolu, že si celý, lebo to znamená, že je tu pre teba ešte práca.

Takto umierajú vojaci oboch strán, rovnako ako mierumilovní civilisti, ktorým sa pošťastilo žiť tam, kde sa iní rozhodli rozpútať vojnu nazývanú špeciálnou operáciou.

Aaa, ešte toto. Nezabúdajte, že s vojnou súvisí aj hlad, choroby, bezsenné noci, život v neskutočnej špiny, návaly adrenalínu, ktorý ti v boji dá rýchlosť, neľudskú silu, no zožiera tvoje telo, a keď sa vrátiš z frontu, si ako vyžmýkaný citrón. Cítiš, že už nikdy nebudeš skutočne zdravý, že už nikdy nebudeš ako predtým.

No a ešte nemožno zabudnúť na tlak tvojho svedomia, ťarchu, ktorou dopadá morálnosť tvojich činnou na srdce a dušu. Teda, pokiaľ ešte vôbec máš niečo ako dušu. Je predsa jednoduchšie sa nepýtať, prečo to robíš, a na koho prospech? Prečo riskuješ svoj život, pre koho obetuješ svoje zdravie? Prečo si ďalej pošpinil svoju už aj bez toho hrišnu dušu?

Teraz vám porozprávam, ako ja vidím túto vojnu a ako som ju vlastne nepochopil. Som si vedomí zodpovednosti za šírenie informácií o mojej vojenskej službe, no tajiť, čo som zažil by podľa mňa znamenalo len zvyšovať straty.

Z pozícií pred Nikolajevskom¹ ma evakuovali, keď sa mi zapálilo oko. Po tom, čo naše pozície zasiahla delostrelecká paľba, do môjho zákopu dopadla zemina vymrštená výbuchom a dostala sa mi do očí. Nebolo jej veľa, no v zemine bola špina a, našťastie, začali sa mi zapáľovať oči až tak, že sa mi jedno samé zatváralo. Po niekoľkých dňoch náš zdravotník rozhodol, že ma je nutné evakuovať, lebo pokiaľ sa to nebude liečiť, prídem o oči. Odviezli ma do poľnej nemocnice v meste Cherson, ktoré sme už vtedy okupovali. Z Chersonu ma potom previezli do Sevastopoľu.

Pocit, ktorý prežívaš, keď opúšťaš zónu bojových operácií, to ani nemožno popísať...

Dva mesiace, celé dva mesiace plné bahna, hladu, chladu, potu, a blízkosti smrti, ktorú tam človek cíti na každom kroku. Škoda, že nepúšťajú reportérov k nám, do prednej línie. Oberajú celú krajinu o možnosť obdivovať jej slávnych výsadbárov zarastených, neumytých, zablatených, chudých a nahnevaných ani nevediac na čo. Možno na Ukrajincov, ktorí netúžia po žiadnej denacifikácii, možno na nezmyselné príkazy velenia, neschopného plniť si svoje úlohy ani v čase bojových operácií. Polovica mojich spolubojovníkov chodila v ukrajinských uniformách, lebo boli kvalitnejšie a pohodlnejšie na nosenie, zatiaľ čo tie naše boli obnosené. Pochopte, naša obrovská krajina nie je schopná obliecť, nie že ešte nakrmiť vlastnú armádu. Ja som napríklad od začiatku nemal taktickú výbavu Ratnik, a ukrajinskú hranicu som prekročil bez spacáku. Za týždeň moji chlapci zohnali starý. Velitelia o žiaden dodatočný spacák nepožiadali. Zase, nebudem vraviť, že som za ten spacák bol neviem ako rád. Spať na zemi v starom deravom spacáku počas zimy, v prvej línii... A na Ukrajine ešte aj v marci boli mrazy. Hotová dovolenka toto. V polke marca ma začali bolieť nohy a chrbát. Rozmýšľal som nad tým, či ma bolia svaly alebo kĺby, kríval a zvaloval všetko na to, že sme si od začiatku vojny nevyzliekli výzbroj a nezložili z hláv prilby. Nakoniec som musel priznať, že zo spania na zamrzutej zemi, nedostatku vody a jedla, nosenia ťažkých nákladov, mám osteochondrózu všetkých stavcov, vysunutú platničku a pruh. Bolesť v kĺboch mojich nôh bola úplne nevydržateľná.

A potom ťa evakuujú a čo, vezieš sa a premýšľaš. Cítiš radosť, lebo odchádzaš z tejto chujoviny, no cítiš hnev, lebo tvoji kamaráti zostávajú tam a netušíš, čo s nimi bude ďalej, pocit šťastia z vlastnej záchrany sa mieša s pocitom viny pred spolubojovníkmi, ktorí zostávajú, zatiaľ, čo ty odchádzaš.

---

¹ Po ukrajinsky Mikolajiv, kvôli autentickejšiemu používaniu ruskú formu Nikolajev/Nikolajevsk, nakoľko autor textu je Rus.

Šli sme v pazíku,² vodič a za ním 20 ranených, zablatených, strápených, so štítkami na rukách, kde písalo ich krvnú skupinu. V tvárach ťažko ranených som videl bolesť a úzkosť. Ľahko ranení mali v tvárach radosť, lebo konečne sa dostali z frontu. Ja som nebol skutočne zranený, evakovali ma len ako chorého, preto som nesedel na sedadle, len na schodíku pred dverami. Inde som aj tak nemal miesto. V autobuse bolo viac ľudí ako sedadiel a niektorí vyfasovali horšie fleky ako ja. Šli sme možno päť, šesť hodín, presne si nepamätám. Až v tom autobuse som sa konečne uvoľnil a začal premýšľať o posledných dvoch mesiacoch môjho života, o tom, čo to vlastne akože bolo, načo som ja toto potreboval, čo som spravil dobré a čo zlé, prečo som sa toho zúčastnil a načo som tam vlastne bol. Od tohto momentu až doteraz v mojom vnútri bojujú hlasy svedomia, vlastenectva a zdravého rozumu. Pokiaľ by som myslel podľa šablón, odpoveď by bola, že som vojak, výsadkár, povinný plniť rozkazy, bez práva sa posrať a nejst' bojovať do vojny, keď už raz vojna začala, s povinnosťou slúžiť dobru svojej krajiny, chrániť ruský ľud, no tuto zdravý rozum začína nesúhlasit' a pýtať sa otázky.

Ako Ukrajina ohrozovala Rusko?

Všetci okolo hovoria o tom, že Ukrajina chcela vstúpiť do NATO. Ale útočíme na všetky krajiny, ktoré chcú vstúpiť do NATO? Lotyšsko, Litva, Estónsko, Poľsko už sú v NATO. Fínsko do neho práve vstupuje. Turecko prednedávnom zostrelilo naše lietadlo, no my sme to rýchlo zabudli,³ Japonsko si nárokuje naše ostrovy.

Čert to ber, USA s nami hraničí na východe, ale nič z toho nie je dôvodom na začatie vojny.

Na nikoho z nich neútočíme. Alebo sme na nich len zatiaľ nezaútočili?

Nie, nevychádza, že by toto mohlo byť príčinou.

Pokiaľ by sme nenapadli Ukrajinu, ona by zaútočila na nás?

Slová mnohých sú len ozvenou toho, čo hovoria v televízii. Vraj sme spravili len preventívny úder. Ako možno uverit' tomu, že Ukrajina by zaútočila na Rusko, na Krym, pokiaľ ukrajinská armáda ani nedokázala ubrániť svoje hranice, vedie obrannú vojnu a ešte aj v nej má obrovské straty. Všetci vedia, že útočná vojna je ešte ťažšia ako obranná. Ako by nás mohla napadnúť táto krajina, ktorá sa len s námahou bráni, pomaly strácajúc územie? A nebolo by

---

² Typ sovietskeho/ruského malého autobusu.

³ Incident zo Sýrie z roku 2015, kedy turecká stíhačka zostrelila ruské lietadlo SU-24 operujúce v blízkosti tureckej hranice.

jednoduchšie pre našu armádu posilniť obranu hraníc s Ukrajinou, a v prípade útoku počkať nepriateľa na obranných pozíciách, zničiť jeho útočný potenciál a tak prejsť do protiútoku? Ved' v takom prípade by naše straty boli oveľa menšie a svetové spoločenstvo by nemohla obviniť Rusko z agresie a naša krajina by sa nepreslávila ako okupant a útočník. To že Ukrajina chcela napadnúť Rusko neznie ako pravda, že?

Ukrajiny sa zmocnili nacisti a utláčajú ruské obyvateľstvo?

Keď som sa nestrane bavil s ľuďmi, ktorí boli na Ukrajine pred vojnou, nikto z nich si nevedel spomenúť na konkrétny prípad, že by ich niekto nejako utláčal alebo urážal za to, že majú ruské priezvisko alebo nevie hovoriť po ukrajinsky. A nejaké ojedinelé prípady domácich konfliktov na národnostnom základe možno nájsť v každej krajine sveta.

Zaútočili sme, aby sme zachránili DĽR a LĽR.⁴

Čo je vlastne DĽR a LĽR? Ved' fakticky aj právne sú to dva regióny, ktoré boli súčasťou Ukrajiny, vzbúrili sa a chceli sa stať samostatnými. Nie je to rovnaké, akoby sa Karélie chcela stať súčasťou Fínska, Smolenská oblasť súčasťou Litvy, Rostovská súčasťou Ukrajiny, Jakutsko súčasťou USA, alebo Chabarovsk súčasťou Číny? Naozaj to nie je rovnaké? Prečo vlastne ochraňujeme DĽR a LĽR? Spravili sme dobre obyčajným ľuďom na Donbase? V Rusku by sme niečo podobné nestrpeli, ved' nie je to tak dávno, čo sa Čečensko pokúsilo vyhlásiť nezávislosť a zaplatilo za to tisícmi životov. Prečo sme spravili to isté našim susedom? A pri tom, vedenie LĽR a DĽR nedokázalo, bez ohľadu na podporu vedenia Ruskej federácie, zabezpečiť svojich ľudí sociálnou podporou a ochrániť ich. Prečo by inak utekali do Ruska, na Krym a na Ukrajinu? Keď som sa bavil s ľuďmi utekajúcimi pred vojnou v Donecku a Lugansku⁵, nepočul som o žiadnych prípadoch nacizmu, o ktorých kričia v našich médiách. Ale všetci vraveli, ako utekali pred vojnou, ako chcú len žiť a pracovať v mieri. Keď sme chceli všetkými možnými spôsobmi pomôcť ľuďom z Donecku a Lugansku, prečo sme všetkým, ktorí by chceli, nedali ruské pasy? Ved' máme toľko neobrobenej zeme, ktorej sa nikdy ani nedotkla ruka človeka, prosím, príd'te, žite a pracujte s nami, načo je nám územie cudzieho štátu? Načo? Naozaj máme málo územia? Naozaj všetci, ktorí chcú žiť v Rusku, ešte nedostali ruské pasy a neprišli k nám?

Zo začiatku sa nás snažili motivovať peniazmi a 23. februára veliteľ našej divízie oznámil, že za deň budeme dostávať 69 dolárov, čo bolo podľa vtedajšieho kurzu približne

---

⁴ Doneckú ľudovú republiku a Luhanskú ľudovú republiku

⁵ Po ukrajinsky Luhansku, používam ruský názov, kvôli autentickejši, autor textu je Rus.

7000 rubľov (ešte aj tuto nás podviedli a nakoniec sme dostali 3500 rubľov za deň). Od prvého dňa, keď sme si uvedomili, že to nie je krymská operácia „Zdvorilí ľudia“⁶, a nie je to cvičenie, ale začala plnohodnotná vojna a prekročili sme hranicu Ukrajiny pod paľbou raketometov sprevádzaní vrtuľníkmi a lietadlami, už od tohto momentu sme si hovorili, že táto robota nestojí za žiadne peniaze. No my sme predsa obrancovia vlasti, výsadkári, pýcha vlasti a jej legendy, keď dostaneš príkaz: „vpred,“ vpred do vojny, to znamená, že sa muselo stať niečo vážne, možno ukrajinská armáda už dobýja Rostov, alebo Američania sa vylodili na Kamčatke! Ale teraz že bez srandy, ja som úplne vážne bol v prvých okamihoch ochotný veriť, že niečo podobné sa stalo, keď sme prerazili cez ukrajinskú hranicu a dostali príkaz dobyť Cherson. Iné logické zdôvodnenie som nevidel.

Ale teraz prepáčte. Ešte som sa nepredstavil.

Gv. ml. c–t. Filatev, 6. DŠR, 2. DŠB, 56. DŠP, 7. VDD.⁷

Áno, áno, hlavne ten 56. gardový výsadkový pluk, ktorý náš minister obrany S. K. Šojgu rozpustil tesne pred začiatkom vojny. Asi jedine tak preto, aby vyrovnali šance Ukrajiny proti Rusku, v minulom roku brigádu rozpustili, celú brigádu o počte 3000 výsadkárov, tvorenú tromi útočnými bataliónmi, bataliónom rozvedky, tankovým bataliónom, majúcu svoje delostrelectvo a protiletckú obranu, takúto brigádu rozpustili, brigádu, kde neboli žiadne voľné miesta, brigádu, ktorú zostavovali takmer 20 rokov v meste Kamišine⁸. Rozpustili a zničili osudy rodín, ktoré boli odrazu rozhádzané po celom Rusku.

Z brigády vytvorili pluk, no pluky majú len jeden názov, a tak nechali len jeden batalión parašutistov a prevelili ho na Krym do mesta Feodosija, kde ho spojili s tamojším osobitným 171. útočným bataliónom, a z tých dvoch bataliónov vytvorili akože pluk. Pluk tvorený parašutisticko-výsadkovým bataliónom, výsadkovo-útočným bataliónom a prieskumníkmi (o sile asi jednej čaty). To je málo, to čo je toto akože za pluk? A to ešte výsadkovo-útočný batalión nebol plný, čo sa týka počtu ľudí. Aby toho nebolo dosť, naši veľkí reformátori vymysleli, že máme vytvoriť niečo, čo nazvali Nočný experimentálny výsadkovo-útočný batalión. A ešte posadili celý batalión do normálnych, nie obrnených uazíkov.⁹ No a v takom

---

⁶ Myslí operáciu, ktorá predchádzala anexii Krymu v roku 2014, keď sa tam objavili neoznačení ozbrojenci (ruská armáda). Keď tomu správne rozumiem, týmto ozbrojencom sa v žargóne ruského militarizmu hovorilo Zdvorilí ľudia (Вежливые люди).

⁷ Jeho hodnosť preložiť neviem, rovnako ako názvy jednotiek, DŠ znamená desantno – šturmovij, čiže výsadkovo-útočný, B batalión, R a P neviem, VDD, je vzdušná výsadková divízia.

⁸ Mesto na brehu Volgy, vo Volgogradskej oblasti.

⁹ Typ sovietskeho/ruského terénneho auta.

stave poslali do vojny môj 2. výsadvkovo-útočný batalión, hej a zabudol som povedať, že batalión sa skladá z troch rôt, moja rota vyrazila do vojny v počte asi 45 ľudí, a dve zvyšné mali po 60 vojakov, a tak sa náš výsadvkovo-útočný batalión skladal zo 165 ľudí, absolútny vrchol geniality, lebo veď čo o tom ja viem, vo výkazoch vyzerá všetko dobre, batalión je jednotka zostavená z 500 vojakov... Presne takýmto spôsobom bol počet vojsk okolo Ukrajiny 200 000.

Z môjho pohľadu, berúc do úvahy korupciu a systém vykazovania rozšírený v armáde, kde velitelia skrývajú problémy, prekročilo hranicu Ukrajiny v prvý deň okolo 100 000 vojakov slúžiacich v ruskej armáde a postavilo sa 200 000 vojakom ukrajinskej armády.

Vďaka nekonečným nezmyselným experimentom a absencii zdravého rozumu, naša armáda prestala byť atraktívnym a perspektívnym miestom pre „lepšiu mládež.“ Na vojenských vysokých školách dlhodobo nemali dost študentov. Služba na kontrakt (ktorú sme používali od roku 2003),¹⁰ sa stala miestom, kde pozberajú ľudí z nižších sociálnych vrstiev (ku ktorým, bohužiaľ, očividne, patrí aj ja), veď čím menej si vzdelaný a znalý zákona, tým ľahšie tebou budú manipulovať. Okrem toho zničili inštitút povinnej vojenskej služby, zmenili ho na škôlku spojenú s ľuďmi z našich kolónií¹¹, kde vojaci premárnia svoj čas a idú do civilu s tým, že sa absolútne nič nenaučili. Potom o tom hovoria svojim známym, aby sa každý, kto má možnosť vyhol takému zbytočnému márnemu svojho života. Zoberte si, že niekedy to boli práve vojaci povinnej vojenskej služby, ktorí úspešne bojovali v Afganistane a Čečensku, úspešne v tom zmysle, že úlohy, ktoré im boli dané, splnili a nemali také straty ako „profesionálna armáda Ruskej federácie“ teraz na Ukrajine.

Áno, ešte som vám zabudol povedať, že v 56. gardovom výsadvkovo-útočnom batalióne som už od roku 1993 a jeho rozpustenie navrhujem minimálne 30 rokov.¹²

Pamätám si rok 1999, začiatok vojny v Čečensku, vtedy som ako teenager vyprevádzal otca, ktorý tam šiel bojovať. Zhruba o tretej v noci, sa 1. výsadvkovo-útočný batalión zoradil na priestore pri štábe a veliteľ pluku priniesol bojový plán. Bolo treba dokončiť náš boj, bolo nevyhnutné zaútočiť na povstalecké bandy hlásiace sa samozvanej republike Ičkéria¹³ (nič vám

---

¹⁰ V ruskej armáde sú 2 typy vojakov – na kontrakt, teda profesionálni vojaci, uzavrujú kontrakt, čiže pracovnú zmluvu s armádou a branci, teda odvedenci na povinnú vojenskú službu, ktorá však nie je povinná pre všetkých. V ZSSR neboli vojaci na kontrakt, profesionálnych vojakov bolo len zopár, dôstojníci, špecialisti, zvyšok boli branci, vojenská služba bola povinná pre všetkých

¹¹ Pravdepodobne myslí z menej rozvinutých oblastí Ruska, kde netvorila Rusi väčšinu obyvateľstva.

¹² Čo presne myslí Pavel Filatev týmto odsekom neviem, má 33 rokov, čiže v 56. DŠB nemohol slúžiť od 1993. Pravdepodobne je to myslené ako irónia.

¹³ Meno, ktoré si dali čečenský separatisti v 90-tych rokoch.

to nepripomína? Nereagovala Ukrajina rovnako na naše ľudové republiky?). Veliteľ hovoril ďalej, že je to nebezpečné, a že keď hociktorí vojak z ľubovoľného dôvodu nemôže alebo nechce tieto rozkazy vykonať, má okamžite odísť, či už je to kvôli jeho rodine, náboženstvu alebo tomu, že má doma chorú mamu. A predsa, nikto z jednotky neodišiel, aj keď mimo dôstojníkov, celý batalión v počte 500 ľudí bol tvorený vojakmi povinnej vojenskej služby vo veku 18 až 20 rokov. To bol iný typ armády fungujúci na iných princípoch. To bola armáda ktorú sme mali v 1999. Áno, nebola ideálna, potrebovala poriadok a reformy, no vtedajšia armáda bola lepšia ako to, čo vyrobili po 23 rokoch reforiem.

Čo sa týka dneška, do vojny s Ukrajinou odmietlo ísť obrovské množstvo vojakov slúžiacich na kontrakt. To taktiež zohralo svoju úlohu pri zlyhaní „špeciálnej vojenskej operácie.“

Spomínam si, že celé dva mesiace, keď som bol v prvej línii, sme každý deň dúfali, že nás niekto príde vymeniť a pošlú nás do druhej línie, aby sme si oddýchli, vyprali si oblečenie, umyli sa, ale nič také nenastalo, keďže nás nebolo za koho vymeniť.

Na začiatku ma odviezli do mesta Sevastopol', do nemocnice Orion. Naš pazík, o ktorom som už hovoril skôr, tu dorazil o jednej v noci. Predtým sme zastavili niekde v Krasnom Perekope¹⁴, kde bol v areáli civilnej nemocnice zriadený zdravotnícky stanový tábor, kde nás prevzal zdravotnícky oddiel z Bujnakska. Skladal sa z dagestanských žien, ktoré nás vrelo privítali.

Vybehli sme z pazíka ako diví. Okamžite nás obkľúčili doktori z Bujnakska.¹⁵ Bolo nám divné, že tu nikto nestrieľa. Ticho a iní ľudia. Dorazil pocit pokoja a bezpečia. Neviete aký je to pocit, keď ste to nezažili. Lekári rýchlo určovali, komu je nutné previazať obvazy, kto potrebuje lieky proti bolesti, alebo inú pomoc. Popri tom nás odvedli do útulného stanu, kde bola zriadená jedáleň, tak svetlá a tak útulná, mal som pocit, že som sa ocitol v malom kúsku raja.

Tam nás nakrmili polievkou z duseného mäsa a jačmeňa. V tom momente mi to prišlo neskutočne chutné. Cítil som starostlivosť a súcit od žien, čo sa o nás starali. Takmer som na ten pocit zabudol. Bolo to zvláštne, lebo až do toho momentu sa nám zdalo, že všade sa niečo deje, že všade si ľudia utiahli opasky a boli že „všetko pre front, všetko pre víťazstvo!“ No tu sme konečne pochopili, že inde plynie normálny život, ľudia pracujú, oddychujú, chodia do

---

¹⁴ Mesto na Perekopskej šiji, úzkom kuse územia spájajúcom Krym s pevninou.

¹⁵ Mesto v Dagestane na juhu Ruska.

klubov, a internet nie je zablokovaný. Nečudujte sa, počas dvoch mesiacov vojny sme prakticky nemali žiadne spojenie s ostatným svetom, žili sme v našom mikrosvete, vo vojne, kde ako bonus k neľudským podmienkam je nedostatok jedla, vody, spánku, teplého oblečenia, kde niet normálneho ľudského života, kde sme hlad po nových správach zaháňali pletkami od vodičov jazdiacich do zázemia, kde sa ten vodič dopyčul, že internet je zablokovaný, lietadlá nelietajú ponad Krym, cena cukru stúpila desaťkrát, dolár je už za viac ako 120 rubľov... V izolácii bojových operácií si nemôžeš vytvoriť úplný, objektívny obraz a začínaš si domýšľať.

Presne preto som sa začal vypytovať tých žien, čo sa deje vo svete a čo píšu v novinách. Pamätám si, že sa mi zdali frustrované a nahnevané, nič od mňa nechceli vedieť, možno preto, lebo za deň cez nich prejde niekoľko takýchto autobusov. Chápali, že špeciálna operácia nejde podľa plánu (alebo, mal niekto vôbec nejaký plán?), a možno ich hnevalo len to, že sami tomu, čo sa deje nerozumeli.

Zapamätal som si najmä jednu z nich, ktorá bola rozčúlená z vysokých cien, no zároveň šťastná, že konečne všetky tie celebrity a zradcovia utekajú z krajiny, ešte aj Sobčakovú¹⁶ zatkli. To ma prekvapilo, Sobčaková bola predsa niekdajšia kandidátka na prezidentku, no potom sa ukázalo, že to nie je pravda, ako aj mnoho ďalších podobných pletiek.

Po polhodinovej prestávke v zdravotníckom stanovom tábore, kde nás nakrmili a previazali nám obvazy, pokračovali sme v ceste do Sevastopolu, ako som už spomínal, do nemocnice Orion. Dorazili sme tam o jednej v noci. Ďalšiu pol hodinu sme sa motali po dvore a volali na personál nemocnice, keďže nás nikto nečakal. Vyšli vojaci, ktorí tam už boli hospitalizovaní, väčšinou naši kolegovia zo vzdušných výsadkových vojsk, z 11. výsadkového-útočného bataliónu, ktorých sme zvykli volať „Bojovní Burjati“, ktorí spolu s nami boli v prvej línii od začiatku vojny. Vrúcne nás prijali, pomohli vystúpiť z autobusu a vrhli sa nás s otázkami, aké úspechy sú v prvej línii, no žiadne neboli, ešte stále sme stáli na hraniciach Chersonskej a Nikolaevskej oblasti, ukrajinské delostrelectvo ostreľovalo naše pozície, naše im to vracalo, a my medzi nimi čakáme na posily do ďalších bojov.

Po ďalšej pol hodine došla žena oblečená do zmesi vojenského a doktorského oblečenia, zaviedla nás na príjem, kde s nami začali spisovať formuláre a prezliekať do pyžám a županov. Ranených poslali na operácie. Vyzeral som utrápene. Všetko, na čo som myslel bolo, že si

---

¹⁶ V origináli „...радостно говорила о том что Собчак арестовали“ asi myslí Kseniju Sobčak, ruskú opozičnú političku, ktorá v 2018 kandidovala v prezidentských voľbách. Jej otec Anatolij Sobčak bol starostom Petrohradu a v 90-tych rokoch pre neho pracoval aj Vladimír Putin.

chcem rýchlo ľahnúť a spať. Cítil som sa, akoby ma prešiel vlak, všetko divoko bolelo, nevedel som vysvetliť prečo, bolel ma krk aj nohy, bonus k problémom s očami.

Keď konečne spísali formuláre, odviedli ma do stanu, kde mi sestrička dala nejaký liek a tabletky na spanie. Prekvapilo ma, že nemocnica bola moderná, stany boli dvojmiestne, v každom bola sprcha, záchod, klimatizácia a na druhej strane mali východ na opačnú stranu. Bolo tam sviežo, ticho a útulne, oproti zákopom to bolo ako hotel Hilton alebo Radisson. Na fronte som sníval o sprche, no teraz, hoci moje ruky boli celé čierne od bahna, ktoré sa v nich za dva mesiace usadilo, nemal som silu ísť sa osprchovať. Ľahol som si na posteľ a zaspal. Celý čas som spal v jednej polohe. Bolo to dokonalé, hotová blaženosť, že môžem spať na posteli s čistými perinami, v tichu a bezpečí. Človek, ktorý nespával na holej zemi v mraze, obutý, s pocitom neustáleho ohrozenia, nevie o čom hovorím.

Pokiaľ som spal, do môjho stanu doviezli môjho spolubývajúceho. Prišli sme rovnakým pazíkom. Mal roztrhnutý bubienok a tak počul len na jedno ucho.

Úžasná dvojka. Slepý a hluchý.

Nepamätám si, koľko som spal. Ďalšie ráno prišla sestrička na odber krvi. Brala mi ju zo žily a ja som len pootvoril oči a nedokázal sa zobudiť, oči sa samé zatvárali a potom som opäť zaspal. Zobudili ma na obed a odviedli do inej starej budovy k očnému lekárovi. Ten pracoval na šiestom poschodí. Vyštverať sa tam bolo mimoriadne náročné, cítil som bolesť v celom tele, pri každom ďalšom kroku, a už som nemal adrenalín, ktorý mi pomáhal fungovať predtým. Bacuľatá postaršia sanitárka, ktorá ma viedla, bola nakoniec hore rýchlejšie ako ja. Očný lekár si ma prezrel. Zariadenie tam nemal tak zlé, ako som si myslel a nakoniec lekár vyhlásil: „Máte bežný prípad keratitídy na oboch očiach s astigmatizmom.“ Tiež povedal, že zrak mám na oboch očiach -5,5, a tak dlho písal záver z môjho vyšetrenia. Popri tom volal na oddelenie očného lekárstva, aby ma presunuli tam.

Neskôr som pochopil, že v tejto vzorovej nemocnici ľudí dlho nedržali, ale rozvážali ich do nemocníc a sanatórií v iných mestách.

Potom ma rýchlo odviedli do stanu, kde som KONEČNE, šiel do sprchy, umýval sa minimálne tridsať minút, snažil som sa pod horúcou vodou vytrieť čierne bahno zarastené do kože mojich rúk. Tak bol obed. Veľmi dobre tam varili, doslova ako doma. Tak som ľahol do posteľe a opäť ma vyplo.

Večer ma zobudila lekárka a chcela, aby som sa prezliekol, lebo ma odvezú do inej nemocnice. Netuším prečo, ale vstávať bolo veľmi náročné, nehovoriac o prezliekaní do uniformy. Popri tom som rozoberal moju budúcu liečbu s mojím spolubývajúcim. Presne o päť minút neskôr sa lekárka vrátila a podráždeným hlasom ma obvinila z toho, že zdržiavam. Všimol som si, že má hodnosť majora. V tom momente sa moja nálada začala kaziť. Fakt len v našej súčasnej armáde je toto možné. Vojenský zdravotníci majú svoje štruktúry a zaoberajú sa liečením a nemocnicami, no aj tak majú vojenské hodnosti, a sú to hodnosti často dosť vysoké. Podľa vojenských predpisov tak sú kvôli hodnosti dôstojníkmi a často sa k bežným vojakom správajú povýšenecky.

Takýto vojenský „lekári“ si potom na nás dovoľujú hovoriť tónom, akým by sa k nám nedovolili ozvať ani naši priami nadriadení zo vzdušno-výsadvkového vojska.

Mohol by tam byť chlap s hocijako dobrou mienkou o sebe, aj tak by sa cítil ponížený, keby s ním hovorili takto. V jej očiach som videl nadradenosť prameniaca z toho, že ona je major. Jej tón hlasu ma fakt začínal srať. Ty sa zúčastňuješ bojov, riskuješ život, ničíš si svoje zdravie, zatiaľ, čo si táto panička vyvaľuje šunky, a nakoniec ona na teba kričí: „Obliekaj sa!“ Lebo ona je major, a ty len obyčajný kontraktčík,¹⁷ ktorý ešte aj vyzerá pochudnuto, zarastene, vo fádnom nemocničnom pyžame a z postele vstáva ako dedo, pretože ho všetko bolí.

Takto sa správajú vojenský zdravotníci všade. Sám som zažil, aj od iných počul, ako nejaký armádny terapeut alebo chirurg v hodnosti kapitána alebo majora, ktorý pri tom neslúžil v skutočnej armáde ani jeden deň, sa ťa ani len nepokúša vyliečiť (to je doslova jeho povinnosť), ale rieši si svoje veci. A sú prípady, ako tu s touto pani majorkou, že ti je fakt zle, a za celý deň k tebe nikto z lekárov ani nepríde, ani sa ťa neopýta, že ako sa cítiš, a večer vyhlásia, že treba okamžite ísť a podráždene ťa pohánajú.

Rozmýšľam, že na očiach mi ani nebolo vidno hnev. Jediné, čo som dokázal zo seba dostať bolo: „Na mňa fakt kričať netreba!“ Potom som pokračoval vo viazaní šnúrok na topánkach, tak rýchlo ako predtým, nie preto, aby som bol protivný, ale preto, že som to rýchlejšie fakt nedokázal.

Pani majorku moje slová pobúrili, videl som na nej, že si už zvykla komandovať tých, ktorých poslali k nej na „liečenie.“ Zakričala: „To ako so mnou hovoríš?! Zavolám vojenskú políciu!“

---

¹⁷ Vojak slúžiaci v ruskej armáde na základe kontraktu.

Vstal som, vzal si veci a šiel preč, odpovedajúc jej zvýšeným hlasom: „Chod'te preč, kľudne si volajte vojenskú políciu, no na mňa nikto kričať nebude!“

Rozhnevaná z toho, že nedosiahla vytúženú dominanciu, pani majorka odišla z môjho stanu, vyhrážajúc sa mi vojenskou políciou, hoci nemala na to žiadne zákonné dôvody.

Za pár minút som si zaviazal šnúrky, rozlúčil som sa so svojim nahluchlým spolubývajúcim a vyšiel von. Veci som si niesol v igelitovom vrecúšku do koša, keďže som nemal žiaden ruksak. V tom vrecúšku bol celý môj majetok – maskáče a tenisky, ktoré som dostal od týpka zo Speznazu zo Stavropoľ'a. Na nádvorí som zistil, že auto, ktoré ma malo čakať tu nebolo. To, že ma tu má niekto čakať bol teda asi nezmysel. Pršalo. Stál som tam na daždi ešte ďalších desať minút, pretože som bol dosť nasratý z tejto hysterickkej doktorky s hodnosťou majora. Rozhodol som sa, že budem radšej stáť tuto na daždi, ako sa vrátiť a opäť sa s ňou vybavovať.

Do dvora sa dovalil UAZ Buchanka.¹⁸ Sadol som si do neho. Vtedy sa zjavila pani majorka, dala šoférovi nejaké moje papiere s tým, aby mi ich ani náhodou nedával do rúk a tak sme konečne vyrazili.

Mimochodom, bola to ona, kto nás nechal čakať pol hodinu, keď sme sem včera dorazili. Ona si sladko spinkala a len z donútenia po nás došla. Po pol hodine. My, ktorých evakovali z prvej línie, sme stáli pol hodinu vonku, na zime. Nest'ážujem sa kvôli sebe, to by jebal pes, ale takmer všetci ostatní boli ranení od šrapnelov a guliek. Obväzy niektorých boli už celé premočené od krvi, ktosi hundral, že lieky proti bolesti asi nadobro prestali existovať... Dobre, veď nech človek trpí v zóne bojov, no tu sme „doma,“ tu by mali pracovať všetky sociálne služby, vytvorené a udržiavané štátom presne za týmto účelom, a im to ide takto zle. Nie je toto hrozba pre bezpečnosť štátu, keď niekto kvôli takej nekompetentnosti môže zomrieť, alebo zostať mrzákom? Nie je to priam zločinná lekárska nedbanlivosť?!

Ako je známe, vojakom zakázali verejne hovoriť o problémoch v našej armáde...

Nechcem byť neobjektívny, veď možno tá žena nebola zlým človekom, možno pristupovala k svojej práci svedomito a prespala príchod autobusu s ranenými len preto, že v nemocnici je kritický nedostatok personálu a ťahajú tam obrovské nadčasy, ktoré im isto ani neplatia. Počul som veľa sťažností od sestričiek a lekárov, ale opäť sa budem pýtať, nenesú na tom aj oni podiel viny? Tak ako my ostatní, ani oni sa nikdy nest'ážujú na inšpektorátoch práce,

---

¹⁸ Typ sovietskej/ruskej off-roadovej dodávky.

na prokuratúre, na súdoch (aj keď na tie sa s niečím obrátiť je veľký problém), tak ako my ostatní, ani oni sa nesťažujú na to, že sami robia robotu, ktorú by bežne robilo niekoľko ľudí, že im neplatia nadčasy, že nemajú ani nevyhnutné lieky a prístroje, trpia, a toto utrpenie ovplyvňuje kvalitu ich práce a v dôsledku toho si vybíjajú zlosť na iných.

Napríklad zdravotník, ktorý rozhodol o mojej evakuácii z frontu, prosil ma, aby som odkázal zdravotníckemu oddielu v zázemí, že nemá už žiadne striekačky ani lieky proti bolesti. V prvej línii nie je ani to. Pokiaľ nás všetkých chceli poslať na smrť, rozumiem tomu, ale pokiaľ nie, niekto by sa mal zodpovedať za tisíce ruských vojakov, ktorý zomreli vykonávajúc rozkazy, a nedostali ani zdravotnú starostlivosť garantovanú zákonom!

Načo je vlastne dobré vydržiavať medikov ako osobitný typ vojska, ak nie ako zdravotníkov riešiacich urgentné prípady na bojovom poli? Prečo nemôžeme mať nezávislé, moderné nemocnice pre vojakov, kde ma bude lekár aj naozaj liečiť a nie len komandovať? Ako možno vôbec postaviť na jednu úroveň ľudí, slúžiacich v armáde a venujúcich sa skutočnej vojne a ľudí, ktorí k armáde nemajú žiaden vzťah, navyše ani vo vojenských nemocniciach nerobia dobrú robotu, no zároveň dostávajú všetky benefity vojaka, dostávajú len tak vysoké hodnosti a nebudú to oni, kto bude hniť zákopoch. To je údel pre nás...

Koniec prvej časti.

Pokračovanie nabudúce.